

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජනවාරි

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

යෝජිත පිළිතුරු

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4
(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය, ගිණුම්කරණයේ ආචාරධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ සංකල්පනාත්මක රාමුව

(a) (i)

- දැනට සිටින ආයෝජකයින්
- විභව ආයෝජකයින්
- ණය සැපයුම්කරුවන්
- ණයහිමියන්
- පාරිභෝගිකයන්
- රජය
- තරඟකරුවන්
- කළමනාකරුවන්
- සේවකයින්

(ලකුණු 01)

(ii)

ප්‍රවර්තන සහ විභව ආයෝජකයින්

- ආයතනයේ වැඩිදුර ආයෝජන පිළිබඳ තීරණ.
- පවතින ආයෝජන ඉවත් කර ගැනීම පිළිබඳ තීරණ.
- ආයෝජන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ තීරණ.

ප්‍රවර්තන සහ විභව ණය සැපයුම්කරුවන්

- ආයතනයට නව ණය ලබා දීම පිළිබඳ තීරණ.
- ආයතනයට පවතින ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ තීරණ.

ප්‍රවර්තන සහ විභව ණය හිමියන්

- අනාගත ද්‍රව්‍ය සැපයීම පිළිබඳ තීරණ.
- ආයතනයෙන් පවතින ණය ශේෂ අයකර ගැනීම පිළිබඳ තීරණ.
- වට්ටම් පිළිබඳ තීරණ.
- ණය කාල සීමාවන් පිළිබඳ තීරණ.

ප්‍රවර්තන සහ විභව සේවකයින්

- රැකියා අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම පිළිබඳ තීරණ.
- ආයතනයට සේවකයෙකු ලෙස සම්බන්ධ වීම පිළිබඳ තීරණ.
- සේවක ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ තීරණ.

රජය

- ආයතනය මත අය කරන බදු පිළිබඳ තීරණ.
- බදු අයකර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ තීරණ.
- බදු සහන පිළිබඳ තීරණ.

ප්‍රවර්තන සහ විභව ගනුදෙනුකරුවන්

- මිලදී ගැනීම් පිළිබඳ තීරණ.
- ණය මුදල් ආපසු ගෙවීම පිළිබඳ තීරණ.
- ණය කාල සීමාවන් පිළිබඳ තීරණ.

කළමනාකරුවන්

- වත්කම් භාවිතය පිළිබඳ තීරණ.
- ලාභදායීත්වය පිළිබඳ තීරණ.
- ද්‍රවශීලතාවය පිළිබඳ තීරණ.
- මිල පිළිබඳ තීරණ
- උපාය මාර්ගික ව්‍යාපාරික තීරණ.

(ලකුණු 02)

(b)

වාර්තාකරණ අස්තිත්වයක් යනු මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමට අවශ්‍ය වන හෝ ඒ සඳහා තෝරා ගනු ලබන ආයතනයකි. වාර්තාකරණ අස්තිත්වයක්, තනි ආයතනයක් හෝ, ආයතනයක කොටසක්, හෝ එක් ආයතනයකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් සමන්විත විය හැක. වාර්තාකරණ අස්තිත්වයක් නීත්‍යානුකූල ආයතනයක් වීම අනිවාර්ය නොවේ. සමාගම්, හවුල් ව්‍යාපාර, තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර වැනි ආයතන වාර්තාකරණ අස්තිත්ව සඳහා උදාහරණ වේ.

(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු:

පරිච්ඡේදය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය ගිණුම්කරණයේ ආචාර ධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්ථාකරණයේ සංකල්පනාත්මක රාමුව

(a)

- සංවිධානයේ අතිත කාර්ය සාධනය පිළිබඳව සහ අනාගත පාරිසරික, සමාජීය සහ පාලන මූලපිරීම් සම්බන්ධයෙන් ඇල්මැති පාර්ශවයන්ට තොරතුරු සැපයීම.
- ඊතින්, ප්‍රමිතින් සහ කාර්ය සාධන ප්‍රමිතීන්වලට අනුව තිරසර ක්‍රියාකාරීත්වය තක්සේරු කිරීම් සහ ඇගයීම්
- සංවිධානයක් තිරසාර සංවර්ධන අපේක්ෂාවන්ට බලපාන අයුරු සහ එවැනි අපේක්ෂාවන් නැවත ආයතනයට බලපාන ආකාරය විශ්ලේශනය.

- පසුගිය කාලයන් සමඟ මෙන්ම විවිධ සංවිධාන සමඟ සන්සන්දනය කරමින් ආයතනයේ කාර්ය සාධනය ඇගයීම.
- අවස්ථා සහ අවදානම් පිළිබඳ අතීත සමාලෝචනයක් සැපයීම.

(ලකුණු 02)

(b)

තිරසාර වාර්තාවක් යනු, සංවිධානයක එදිනෙදා ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ආර්ථිකයට, සමාජයට සහ පරිසරයට සිදුවන බලපෑම විශ්ලේෂණය කරන වාර්තාවකි. එය අංශ තුනක් ආවරණය කරයි: එනම් ලාභය, මිනිසුන් සහ ස්වාභාවික පරිසරයයි. එසේම, එය සංවිධානයේ වටිනාකම් සහ පාලන ආකෘතිය ඉදිරිපත් කරන අතරම ගෝලීය තිරසාර ආර්ථිකයක් සඳහා එහි ආයතනික උපාය මාර්ගය සහ කැපවීම අතර සම්බන්ධය පෙන්වුම් කරයි. එමෙන්ම තිරසාර වාර්තාකරණය මගින් සංවිධානයක ආර්ථික, පාරිසරික, සමාජීය සහ පාලන යන අංශයන්හි අරමුණු ස්ථාපිත කිරීම මගින් කාර්ය සාධනය මැනීමට, අවබෝධ කර ගැනීමට සහ සන්නිවේදනය කිරීමටද, වෙනස්කම් වඩාත් ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමට උපකාරී වේ.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්චේදය 05 - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

(a)

විස්තරය	රු. මිලියන
ආයෝජන වටිනාකම	90
පරිපාලිත නොවන පිරිවැයහි සාධාරණ අගය	30
(-)අත්පත් කරගත් දිනට පරිපාලිත සමාගමේ හඳුනාගත හැකි ශුද්ධ වත්කම් හි සාධාරණ අගය	(105)
අත්පත් කරගත් දිනට කීර්තිනාමය	15

(ලකුණු 03)

(b)

පරිපාලිත සමාගම යනු ව්‍යාපාර සංයෝජනයක් තුළ පරිපාලක සමගමේ (මව් සමගමේ) පාලනය යටතේ පවතින ව්‍යාපාරයක් හෝ ව්‍යාපාර වේ. උදාහරණයක් ලෙස, ABC සමාගම, Y සමාගම අත්පත් කරගත් විට, Y සමාගම, ABC සමාගමෙහි හි පරිපාලිත ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ එය පරිපාලක සමාගමේ (මව් සමගමේ) පාලනය යටතේ පවතින බැවිනි.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීම් සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

- සමාගම් පනතේ (148) වගන්තියට අනුව සෑම සමාගමක්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කළ යුතුය. එමගින්, (20(07)) අංක 07 දරන සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති සියලුම ආයතන ඔවුන්ගේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කළ යුතුය.
- සමාගම් පනතේ (166) වගන්තියට අනුව සෑම සමාගමක්ම වාර්තා කළ දින සිට මාස 06ක් ඇතුළත තම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඉදිරිපත් කළ යුතුය. මෙම අවශ්‍යතාවය මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිකුත් කළ යුතු බවට වාර්තා කළ දින සිට මාස 06ක් ඇතුළත මූල්‍ය තොරතුරුවල කාලීන බව තහවුරු කරයි.
- සමාගම් පනතේ (167) වගන්තිය අනුව, වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමට දින 15කට පෙර සියලුම කොටස් හිමියන්ට මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැපයිය යුතුය. මෙම නියාමනය කොටස් හිමියන්ට මූල්‍ය කාර්ය සාධනය සහ තත්ත්වය විශ්ලේෂණය කිරීමට සහ අවබෝධ කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් සපයයි.
- ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කළ යුතුය.

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 02 කොටස II - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(A)

(a)

	යන්ත්‍ර	මෝටර් රථ	පාරිකෝශිත	එකතුව
ධාරණ අගය	10,000,000	6,000,000	(500,000)	15,500,000
(-)බදු පදනම	(9,000,000)	(5,500,000)	0	(14,500,000)
තාවකාලික වෙනස්කම්	1,000,000	500,000	(500,000)	1,000,000
තාවකාලික වෙනස්කම් හි ස්වාභාවය				
බදු අනුපාතය				14%
31.03.2022 දිනට විලම්බිත බදු වගකීම				140,000

(ලකුණු 03)

(b) බදු වියදම

ආදායම් බදු වියදම (W1) = 112,000
 විලම්බිත බදු වියදම (W2) = 290,000
 මුළු බදු වියදම = 402,000

පෙර වැඩ

W1-ප්‍රවර්තන බදු වියදම

බදු අය කල හැකි ලාභය = 800,000
 බදු අනුපාතය = 14%
 ප්‍රවර්තන බදු වියදම = 112,000

W2-විලම්බිත බදු වියදම

අවසන් විලම්බිත බදු වගකීම = 140,000
 ආරම්භක විලම්බිත බදු වත්කම = 150,000
 විලම්බිත බදු වියදම = 290,000

(ලකුණු 02)

(B)

(1) නොගලපන සිදුවීම

LKAS 10 වාර්තාකරණ කාල සීමාවෙන් පසු සිදුවීම් ප්‍රමිතයට අනුව සාමාන්‍ය කොටස් සඳහා අවසාන ලාභාංශය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාගත නොහැක. ඒ වෙනුවට, කොටසකට ලාභාංශය, සම්පූර්ණ ලාභාංශය, අනුමත දිනය අනිවාර්යයෙන් හෙළිදරව් කළ යුතුය. එබැවින් එය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහනක් ලෙස හෙළිදරව් කිරීමක් කළ යුතුය.

(2) ගලපන සිදුවීම්

නීතිමය නඩුව වාර්තා කරන දිනට එය අවිනිශ්චිත වගකීමක් ලෙස පැවතුනි. කෙසේ වෙතත්, වාර්තා කිරීමෙන් පසු කාලය තුළ සමාගමට පක්ෂ නොවන අයුරින් නඩුව අවසන් කරන ලදී. මෙය වගකීමේ අවිනිශ්චිත තත්වය ඉවත් කරයි. එබැවින් LKAS 10 අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මිලියන 2.5ක් වෙන් කිරීමක් අවශ්‍ය වේ.

(3) ගලපන සිදුවීම්

වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදය තුළ පැවති තොගය පිරිවැය අනුව මනිනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, පසුව තොගය පිරිවැයට වඩා අඩු අගයකට වාර්තා කර ඇත. එබැවින්, LKAS 10 අනුව එවැනි පාඩුවක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාග ගත යුතුය

(4) නොගලපන සිදුවීම්

ගින්නෙන් ඇති වූ හානිය පෙන්වුම් කරන්නේ වාර්තා කිරීමේ කාලයෙන් පසුව සිදු වූ සිදුවීමක් ලෙසිනි. එබැවින්, මෙම අලාභය 31/3/22 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වාර්තා නොකල යුතුය

(5) ගලපන සිදුවීම්

අදාල මුදල් වංචාව වාර්තා කරන දින වන විටත් පැවති තත්වයකි . එය වාර්තා කිරීමේ කාල සීමාවෙන් පසු සිදුවීමක් මගින් පසුව තහවුරු කර ගන්නා ලදී. එබැවින්, එම අලාභය මුදල් අලාභයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ගැලපිය යුතුය.

(ලකුණු 05)
(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

(A)

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a)

		ලැබිය යුතු කල්බදු		
1/4/21	මුදල්	2,400,000	31/3/22 මුදල්	1,205,375
31/3/22	මූල්‍ය ආදායම්	576,000	31/3/22 ප/ගේ/ ශේෂය	1,770,625
		2,976,000		
31/3/22	ඉ/ගේ/ ශේෂය	1,770,625		

(ලකුණු 04)

(b)

		නොඉපයූ මූල්‍ය ආදායම්		
31/3/22	ලාභ අලාභ ගිණුම්	576,000	31/3/21 ලැබිය යුතු කල්බදු	576,000
		576,000		
				576,000

(ලකුණු 02)

පෙර වැඩ

W1- ලැ/යු කල්බදු වටිනාකමේ වර්තමාන අගය

වාරික ගෙවීම = 1,205,375
 වට්ටම අනුපාතය = $(1-(1/(1+r)^n))/r = (1-(1/1.24^3))/0.24 = 1.9813$
 ලැ/යු කල්බදු වටිනාකමේ වර්තමාන අගය = 2,388,213

සටහන - රු. 2,400,000 සාධාරණ වටිනාකම, ලැබිය යුතු කල්බදු වටිනාකමේ වර්තමාන අගය වූ රු. 2,388,213 වටිනාකමට සමාන ලෙස සලකනු ලැබේ.

පෙර වැඩ: පොලී ආදායම

ආරම්භක ලැ/යු කල්බදු = 2,400,000
 පොලී අනුපාතය = 24%
 පොලී ආදායම = 576,000

ලැ/යු කල්බදු හර 576,000
 නොඉපයූ මූල්‍ය ආදායම බැර 576,000

W2- කල්බදු වාරික

මුදල් හර 1,205,375
 ලැ/යු කල්බදු බැර 1,205,375

(B)

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

මෝටර් රථයේ ධාරණ අගය = 3,600,000
 (-)නැවත අයකරගත හැකි අගය (W1) = (3,000,000)
 හානිකරන අලාභය = 600,000

පෙර වැඩ

W1- නැවත අයකරගත හැකි අගය

සාධාරණ අගයෙන් ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය අඩු කළ පසු වටිනාකම = 2,800,000
 භාවිත අගය = 3,000,000
 නැවත අයකරගත හැකි අගය (වැඩි අගය) = 3,000,000

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 03 කොටස II - ප්‍රසිද්ධ කිරීමේ අරමුණ මත සීමිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

මූල්‍ය වෙළෙඳ සමාගම
2022 /3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

(රු.'000)

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්		
බදු පෙර ලාභය (150 + 110 + 300)	560	
+/- ගැලපුම්		
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීමේ ලාභය	(250)	
පොලී වියදම	125	
පාරිතෝගික වෙන් කිරීම (W5)	100	
ක්ෂය වීම්	550	
කාරක ප්‍රාග්ධන සංවලනය ට පෙර මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය	1,085	
කාරක ප්‍රාග්ධන සංවලනය		
තොග අඩු වීම	400	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ අඩුවීම	640	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ වැඩි වීම	150	
	2,275	
(-)පාරිතෝගික ගෙවීම්	(40)	
(-)බදු ගෙවීම්	(150)	
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		2,085
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්		
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම	1,500	
ඉඩම් මිල දී ගැනීම ((7,500-(6,500-1,600))	(2,600)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(1,100)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්		
ගෙවූ ලාභාංශ	(300)	
ගෙවූ බැංකු ණය වාරික (1,200-1,000)	(200)	
ගෙවූ ණය පොලිය (W3)	(75)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(575)
කාලච්ඡේදය මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශුද්ධ වෙනස් වීම		410
ආරම්භක මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		700
අවසන් මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		1,110

පෙර වැඩ

W1 – වර්ෂය සඳහා බදු වියදම

බදු වියදම් (රඳවාගත් ඉපයුම්) හර 110
 ගෙවිය යුතු බදු -බැර 110

ගෙවිය යුතු බදු			
මුදල්	150	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	130
ප/ගෙ/ ශේෂය	90	බදු වියදම	110
	240		240

රඳවාගත් ඉපයුම්			
බදු වියදම්	110	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	600
ලාභාංශ	300	බදු පෙර ලාභය	560
ප/ගෙ/ ශේෂය	750		
	1,160		1,160

W2 – යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම

දේපල පිරියත හා උපකරණ			
ඉ/ගෙ/ ශේෂය	6,500	ඉවත් කිරීමේ	1,600
මුදල්	2,600	ලාභ/පාඩු	
	9,100	ප/ගෙ/ ශේෂය	7,500
			9,100

සමුච්චිත ක්ෂය			
ඉවත් කිරීමේ ලාභ/පාඩු	350	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	1,000
ප/ගෙ/ ශේෂය	1,200	ක්ෂය	550
	1,550		1,550

ඉවත් කිරීමේ ලාභ/පාඩු			
යන්ත්‍ර	1,600	සමුච්චිත ක්ෂය	350
ලාභ/පාඩු	250	මුදල්	1,500
	1,850		1,850

ඉවත් කල යන්ත්‍රයේ පිරිවැය

ඉවත් කිරීමේ ලාභ/පාඩු හර 1,600
 යන්ත්‍ර බැර 1,600

W3 – පොලී වියදම

උපචිත පොලිය			
මුදල්	75	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	100
ප/ගෙ/ ශේෂය	150	පොලී වියදම	125
	225		225

W4 – ගෙවූ ලාභාංශ

ලාභාංශ වියදම් (රඳවාගත් ඉපයුම්) - හර	300
මුදල් - බැර	300

W5 – පාරිතෝශිත වියදම්

පාරිතෝශිත වියදම් හර	100
පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම් බැර	100

පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම්

මුදල්	40	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	420
ප/ගෙ/ ශේෂය	480	පාරිතෝශිත වියදම්	100
	520		520

(මුද්‍රා ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 03 කොටස I - ප්‍රසිද්ධ කිරීමේ අරමුණ මත සීමිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

(a)

නිධේෆ් ලන්කා සමාගම
2022/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

	(රු.'000)
විකුණුම් (239,500-5,400)	234,100
විකුණුම් පිරිවැය	(135,000)
දළ ලාභය	99,100
වෙනත් ආදායම් (W1)	11,400
	110,500
වියදම්	
බෙදා හැරීමේ වියදම් (W5)	(37,350)
පරිපාලන වියදම් (W5)	(38,710)
මූල්‍ය වියදම් (W2)	(22,083)
බදු පෙර ලාභය	12,357
ආදායම් බදු (W10)	(9,750)
බදු පසු ලාභය	2,607
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	-
මුද්‍ර විස්තීර්ණ ආදායම	2,607

(ලකුණු 10)

(b)

නිධේෆ් ලන්කා සමාගම
2022/3/31 දිනට
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

(රු.'000)

වත්කම්		
ජංගම නොවන වත්කම්		
දේපල පිරියත සහ උපකරණ (W3)	78,000	
ප්‍රාග්ධන නොනිම් වැඩ (14,000+917)	14,917	92,917
ජංගම වත්කම්		
තොගය	35,000	
වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ (W4)	26,550	
කලින් ගෙවීම් - රක්ෂණය	9,000	
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	26,000	96,550
මුද්‍ර වත්කම්		189,467

හිමිකම් සහ වගකීම්		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	120,000	
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	5,000	
රඳවාගත් ඉපයුම්	12,607	137,607
ජංගම නොවන වගකීම්		
දිගු කාලීන ණය	10,000	10,000
ජංගම වගකීම්		
වෙළෙඳ ගෙවිය යුතු දෑ	34,000	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු (8,500-750)	7,750	
උපචිත වියදම් (75+35)	110	41,860
මුළු හිමිකම සහ වගකීම්		<u>189,467</u>

(ලකුණු 09)

(c)

නිධෝ ලන්කා සමාගම
2022/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
හිමිකම වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශය

	(රු.'000)			
	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	රඳවාගත් ඉපයුම්	එකතුව
2021/4/1 ට ශේෂය	120,000	5,000	10,000	135,000
කාලච්ඡේදයේ ලාභය			2,607	2,440
2022/3/31 ට ශේෂය	120,000	5,000	12,607	137,440

(ලකුණු 02)

(d) පෙර වැඩ

W1 - වෙනත් ආදායම්

මෝටර් වාහන බැහැර කිරීමේ ලාභය = 2,400

වෙනත් ආදායම = 9,000

එකතුව = 11,400

W2 - මූල්‍ය වියදම්

මූල්‍ය වියදම් (23,000-917) = 22,083

පොලිය = $10,000 \times 10\% \times 11/12$ = 917

W3 - දේපළ පිරියක උපකරණ

පිරිවැය/ ප්‍රත්‍යාගණන අගය	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	මෝටර් වාහන	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය	50,000	30,000	20,000	10,000	110,000
එකතු කිරීම්					
ඉවත් කිරීම්				(6,000)	(6,000)
ප්‍රත්‍යාගණනය					
අවසන් ශේෂය	50,000	30,000	20,000	4,000	104,000
සමුච්චිත ක්ෂය					
ආරම්භක ශේෂය		12,000	8,000	4,000	24,000
වර්ෂය සඳහා ක්ෂය		600	3,000	1,400	5,000
ඉවත් කිරීම්				(3,000)	(3,000)
ප්‍රත්‍යාගණන					
අවසන් ශේෂය	-	12,600	11,000	2,400	26,000
ධාරණ අගය	50,000	17,400	9,000	1,600	78,000

W4 - වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ

ණයගැනියෝ (-500)	= 29,500
(-)අඩමාණ ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන (+500 - 1,950)	= (2,950)
අවසන් ශේෂය	= 26,550

W5- වියදම් විශ්ලේෂණය

විස්තරය	පරිපාලන වියදම්	බෙදාහැරීමේ වියදම්
ගොඩනැගිලි ක්ෂය	600	
යන්ත්‍ර ක්ෂය	3,000	
මෝටර් වාහන ක්ෂය		1,400
අඩමාණ ණය		1,950
ආදායම් බදු අධි වෙන්කිරීම්		
විදුලි වියදම්	75	
ජල වියදම්	35	
ඉදිරියට ගෙවූ රක්ෂණය	(9,000)	
රක්ෂණ වියදම්	12,000	
ශේෂ පිරික්සුමට අනුව ශේෂය	32,000	34,000
එකතුව	38,710	37,350

W6- ක්ෂය

වත්කම	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	මෝටර් වාහන
ශේෂ පිරික්සුමට අනුව ශේෂය	30,000	20,000	10,000
(-)යන්ත්‍රයේ සමුච්චිත ක්ෂය		(8,000)	
(-)ඉවත් කල වාහනයේ පිරිවැය			(6,000)
වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය පුරාවට පිරිවැය	30,000	12,000	4,000
ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය / ඉතිරි ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය	50	4	5
පැවති වත්කම් සඳහා ක්ෂය	600	3,000	800
ඉවත් කල වාහනයේ ක්ෂය 6,000/5X6/12			600
මුළු ක්ෂය	600	3,000	1,400

W7- මෝටර් වාහන ඉවත් කිරීම

ඉවත් කිරීමේ ලාභ/පාඩු

මෝටර් වාහන	6,000	මෝටර් වාහනයේ සමුච්චිත ක්ෂය	3,000
වෙනත් ආදායම්	2,400	විකුණුම්	5,400
	<u>8,400</u>		<u>8,400</u>

ඉවත් කල මෝටර් වාහනයේ සමුච්චිත ක්ෂය
 $6,000/5 \times 2.5 = 3,000$

W8- ණය ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනික කිරීම

පොලිය = $10,000 \times 10\% \times 11/12 = 917$

W9- අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන

වෙළෙඳ ලැ/යු 30,000 – 500 = 29,500
 අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන = 10%
 අවසන් අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන = 2,950
 අරමුභක අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන (1,500-500) = 1,000

අරමුභක අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන

අරමුභක ශේෂය	1,000		
ලා/ලා	1,950	ප/ශේ/ශේ	2,950
	<u>2,950</u>		<u>2,950</u>

W10- බදු වියදම

ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ බදු වියදම = 9,750
 ශේෂ පිරික්සුමට අනුව බදු වියදම = 10,500
 ආදායම් බදු අධි වෙන් කිරීම් = 750

W11- කලින් ගෙවූ රක්ෂණය

ගෙවූ රක්ෂණ = 12,000
 පෙර ගෙවුම් කාලය = 9/12
 කලින් ගෙවූ රක්ෂණය = 9,000

(ලකුණු 04)
 (මුද්‍ර ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 04 - මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන දත්ත හා තොරතුරු අර්ථ දැක්වීම

(A)

අනුපාතය	සූත්‍රය	2022
(a) දළ ලාභ අනුපාතය	දළ ලාභය / විකුණුම් × 100	= 253,660/568,900 × 100 = <u>44.59%</u>
(b) ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	(ජංගම වත්කම් - කොගය) : ජංගම වගකීම්	= (182,400 - 90,000) : 17,250 = <u>5.36 : 1</u>
(c) තොග නේවාසික කාලය	365/ විකුණුම් පිරිවැය × සාමාන්‍ය කොගය	= 365/315,240 × (90,000+84,500)/2 = <u>දින 101</u>
(d) වෙළෙඳ ණය එකතු කිරීමේ කාලය	365/ ණයට විකුණුම් × සාමාන්‍ය ණයහිමියෝ	= 365/568,900 × 75% × (121,500+109,500)/2 = <u>දින 99</u>
(e) කොටසක ඉපයුම	සාමාන්‍ය කොටස හිමියන් සඳහා වූ ලාභය / සාමාන්‍ය කොටස් ගණන	= 26,750/7,500 = <u>කොටසකට 3.57</u>

(ලකුණු 05)

(B)

වෙත : අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය ලංකා බයෝ සමාගම
 වෙතින් : මූල්‍ය උපදේශක
 විෂය : 2022/3/31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලංකා බයෝ සමාගමෙහි සාරාංශගත වාර්තාව
 දිනය : 24/2/2023

ලාභදායීත්වය

Lanka බයෝ සමාගම සහ කර්මාන්ත යන දෙදෙනාගේම දළ ලාභ ආන්තික සාමාන්‍ය 44%ක පවතින බව නිරීක්ෂණය කළ හැක. කර්මාන්තයේ සියලුම ආයතන එකම මිලකරණය සහ එකම නිෂ්පාදන පිරිවැය ව්‍යුහය පවත්වාගෙන යා හැකි බව මෙයින් ඇඟවිය හැක. කර්මාන්තයට රජයේ මැදිහත්වීම හෝ කර්මාන්ත තීරණයකට අනුව ස්ථාවර මිලකරණ ප්‍රතිපත්තියක් තිබිය හැක.

කෙසේ වෙතත්, ලංකා බයෝ සමාගම හි කොටසක ඉපැයීම් රුපියල් 3.6 ට සාපේක්ෂව, කර්මාන්තයේ රුපියල් 4.5 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි. කර්මාන්තයේ අනෙකුත් ආයතන හා සසඳන විට Lanka Bio PLC හි ඉහළ පරිපාලනය, බෙදා හැරීම, මූල්‍ය සහ බදු වියදම් මෙයට හේතු විය

හැක. තවද, Lanka බයෝ සමාගම සහ කර්මාන්තයේ අනෙකුත් ආයතනවල නිකුත් කරන ලද කොටස් සංඛ්‍යාවේ වෙනස ද මෙයට හේතු විය හැක.

ද්‍රවශීලතාවය සහ කාරක ප්‍රාග්ධනය

ලංකා බයෝ සමාගමේ, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය කර්මාන්තයේ 1 : 1 ට සාපේක්ෂව 5.3 : 1 ක් ලෙස සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ අගයක් ගනී. ද්‍රවශීලතා දෘෂ්ටි කෝණයෙන් මෙය ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි නමුත්, තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය දින 40 සහ ණය එකතු කිරීමේ කාලය දින 55 කර්මාන්තයට වඩා වැඩි බව අපට පැහැදිලිව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. සමාගමට ඉහල තොග සහ ණය ගැතියන් සිටින බව මෙයින් ඇඟවිය හැකිය. ලංකා බයෝ, ජීව නිෂ්පාදනවල නියැලී සිටින සමාගමක් විය හැකි බැවින්, අධික ලෙස තොග ඒකරශී වී තිබීම, තොග කල් ඉකුත්වීම්, තබා ගැනීමේ පිරිවැය වැඩි වීම, බඩු තොගයේ වටිනාකම පහත වැටීම වැනි දේ ඇති විය හැක. ඒ අතරම, ඉහළ ණය එකතු කිරීමේ කාලසීමාව ණයගැති භානිකරණයේ ඉහළ අවදානමක් පෙන්නුම් කරයි. එමෙන්ම ණයගැතියන් සහ බඩු තොගයේ මුදල් බැඳී ඇත. එබැවින් පැහැදිලි කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටළුවක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

(ලකුණු 10)
(මුළු ලකුණු 15)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 05 II කොටස - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

ගංගා ව්‍යාපාර සමූහය
2022/03/31 අවසන් වර්ෂය සඳහා
ඒකාබද්ධ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය

	(රු.'000)
විකුණුම් (435,000 + 245,000 - 60,000)	620,000
විකුණුම් පිරිවැය (269,700 + 147,000 - 60,000 + 5,000)	(361,700)
දළ ලාභය	258,300
වෙනත් ආදායම්	
කුලී ආදායම් (1,200 + 6,000 - 1,000)	6,200
ලාභාංශ ආදායම් (600 - 600)	-
දේපල පිරිසිදු සහ උපකරණ ඉවත් කිරීම් මත ලාභය (2,400 + 1,320 - 1,000)	2,720
	267,220
වියදම්	
බෙදාහැරීමේ වියදම් (27,500 + 16,000)	(43,500)
පරිපාලන වියදම් (56,000 + 36,500 + 1,000 - 200)	(91,300)
වෙනත් වියදම් (-කීර්තිනාමය හි භානිකරණ අලාභ)	(2,000)
මූල්‍ය වියදම් (11,500 + 16,500)	(28,000)

බදු පෙර ලාභය	102,420
ආදායම් බදු (12,500 + 8,400)	(20,900)
කාලච්ඡේදයේ ලාභය	81,520
වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් (1,200 -1,300)	(100)
මුළු විස්තීරණ ආදායම්	81,420

පෙර වැඩි

$$\text{නොඉපයු ලාභය} = \frac{30,000}{120} \times 20 = 5,000$$

(මුද්‍ර ලකුණු 10)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)